

**Sprawozdanie z działalności
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Dusznikach–Zdroju
za rok 2025
oraz
wykaz potrzeb w zakresie
pomocy społecznej
na rok 2026**

DUSZNIKI-ZDRÓJ, MARZEC 2026

SPIS TREŚCI:

I. WPROWADZENIE

II. REALIZACJA USTAWOWYCH ZADAŃ PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W DUSZNIKACH-ZDROJU W ROKU 2025

III. REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W DUSZNIKACH-ZDROJU W ROKU 2025

IV. REALIZACJA INNYCH ZADAŃ PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W DUSZNIKACH-ZDROJU W ROKU 2025

V. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2026

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom kryzysowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Jednocześnie ustawodawca określił, iż osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Pomoc społeczna oferuje szereg świadczeń uzależnionych od potrzeb i zaistniałych sytuacji życiowych. Udzielenie pomocy w odpowiedniej formie jest jednak uzależnione od spełnienia określonych warunków. Pierwszym z nich jest sytuacja, w jakiej znajduje się osoba/rodzina ubiegająca się o takie świadczenia. Trudna sytuacja materialna nie zawsze jest wystarczającym powodem do tego, aby otrzymać pomoc finansową. Proces weryfikacji wszystkich informacji potrzebnych do określenia sytuacji życiowej beneficjenta nie jest sprawą prostą. Pod uwagę bierze się nie tylko sytuację finansową osoby zainteresowanej pomocą, istotne są również inne czynniki, które udzielenie takiej pomocy gwarantują lub jej pozbawiają. Dotyczy to zarówno współpracy i aktywności beneficjenta, które zmierzają do zmiany trudnej sytuacji życiowej, w jakiej się znalazł, jak również spełnienia warunków kryterium dochodowego czy ostatecznie właściwego wykorzystania udzielonej mu pomocy.

Pomoc społeczna nie ma na celu zapewnienia źródeł utrzymania osobom/rodzinom ich pozbawionym, których stan zdrowia pozwala na wykonywanie pracy. Jednym z jej zadań jest jedynie okresowe wspomaganie takich osób w działaniach aktywizacji zawodowej i społecznej.

Zgodnie z zapisem art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców gminy korzystających z pomocy społecznej.

System pomocy społecznej w Gminie Duszniki-Zdrój stoi obecnie przed koniecznością dostosowania się do dynamicznych zmian demograficznych, w szczególności postępującego procesu starzenia się mieszkańców oraz rosnącego zapotrzebowania na usługi społeczne świadczone w miejscu zamieszkania.

II. REALIZACJA ZADAŃ USTAWOWYCH PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W DUSZNIKACH-ZDROJU W ROKU 2025

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju zwany dalej „Ośrodkiem” jest jednostką organizacyjną gminy Duszniki-Zdrój utworzoną na podstawie Uchwały Nr 17/V//90 Rady Miejskiej w Dusznikach-Zdroju z dnia 27 lipca 1990 roku w sprawie utworzenia terenowej jednostki organizacyjnej realizującej zadania z zakresu pomocy społecznej.

Zakres działania Ośrodka określa:

1. Statut Ośrodka Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju przyjęty Uchwałą Nr X/77/24 z dnia 28 listopada 2024 r. Rady Miejskiej w Dusznikach-Zdroju,
2. Regulamin Organizacyjny przyjęty Zarządzeniem Nr 5/2024 Dyrektora OPS z dnia 20 maja 2024 r. i Zarządzeniem Nr 10/2025 z dnia 15 września 2025 r.,
3. Regulamin pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju przyjęty Zarządzeniem Nr 9/2024 Dyrektora OPS z dnia 5 listopada 2024 r.,
4. Regulamin wynagradzania pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju przyjęty Zarządzeniem Nr 8/2024 Dyrektora OPS z dnia 4 listopada 2024 r. i Zarządzeniem Nr 6/2025 Dyrektora OPS z dnia 16 czerwca 2025 r. w sprawie wprowadzenia zmian w załącznikach 1 i 3 do Regulaminu wynagradzania pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do ww ustawy.

Celem działania Ośrodka jest organizacja i wykonywanie zadań własnych z zakresu pomocy społecznej, zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań nałożonych ustawami i przekazanych do realizacji na podstawie upoważnień Burmistrza Miasta Duszniki-Zdrój i uchwał Rady Miejskiej w Dusznikach-Zdroju.

Ośrodek prowadzi działania mające na celu zaspokojenie potrzeb życiowych i wspieranie osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, motywowanie ich do wykorzystywania własnych możliwości oraz współuczestnictwa w rozwiązywaniu swoich problemów, a także organizuje działania pomocowe skierowane do osób i rodzin zagrożonych dysfunkcją lub wykluczeniem społecznym.

Ośrodek realizuje zadania z zakresu:

- a) pomocy społecznej;
- b) świadczeń rodzinnych;
- c) świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- d) postępowań wobec dłużników alimentacyjnych;
- e) zasiłków dla opiekunów;
- f) udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym;
- g) Karty Dużej Rodziny;
- h) wsparcia kobiet w ciąży i rodzin ”Za życiem”;
- i) pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- j) wspierania rodziny i pieczy zastępczej;
- k) dodatków mieszkaniowych i energetycznych;

- l) przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii;
- ł) przeciwdziałania przemocy domowej w tym prowadzenie obsługi organizacyjno-technicznej zespołu interdyscyplinarnego;
- m) ochrony zdrowia psychicznego;
- n) ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych;
- o) pomocy i świadczeń materialnych dla uczniów;
- p) dożywiania;
- r) zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznania potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- s) ustalania uprawnień do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- t) współtworzenia i koordynowania realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- u) realizacji programów systemowych i innych współfinansowanych z Unii Europejskiej i budżetu państwa;
- w) pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;
- y) zadań wynikających z ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu oraz zadań wynikających z ustawy z dnia 23 maja 2024 r. bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego.
- z) innych zadań w oparciu o odrębne przepisy lub na podstawie udzielonych upoważnień lub pełnomocnictw.

Sporządzone sprawozdanie zawiera analizę budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju za rok 2025 oraz szczegółowy opis realizowanych zadań z wyłączeniem zagadnień dotyczących wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, które stanowi odrębne opracowania.

2.1. ZARZĄDZENIA I UCHWAŁY

W roku 2025 Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju wydał łącznie **13 zarządzeń** dotyczących organizacji pracy Ośrodka, w tym w sprawie:

- Zarządzenie Nr 1/2025 w sprawie wprowadzenia aneksu do Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju,
- Zarządzenie Nr 2/2025 w sprawie wdrożenia Regulaminu kontroli zarządczej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju,
- Zarządzenie Nr 3/2025 w sprawie zmiany załącznika do regulaminu ochrony danych osobowych wprowadzonego Zarządzeniem nr 12/2024 z dnia 5 grudnia 2024 r.,
- Zarządzenie Nr 4/2025 w sprawie ustalenia dnia wolnego za święto przypadające w sobotę,
- Zarządzenie Nr 5/2025 w sprawie ogłoszenia naboru na stanowisko asystenta rodziny w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju,
- Zarządzenie Nr 6/2025 w sprawie wprowadzenia zmian w załącznikach 1 i 3 do Regulaminu wynagradzania pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju,
- Zarządzenie Nr 7/2025 w sprawie Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju,
- Zarządzenie Nr 8/2025 w sprawie określenia wzoru wniosku o przyznanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego oraz zasiłku szkolnego dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Duszniki-Zdrój,,

- Zarządzenie Nr 9/2025 w sprawie Regulaminu dokonywania okresowych ocen pracowników samorządowych zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych, w tym kierowniczych stanowiskach urzędniczych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju,
- Zarządzenie Nr 10/2025 w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju,
- Zarządzenie Nr 11/2025 w sprawie ustalenia dnia wolnego za święto przypadające w sobotę,
- Zarządzenie Nr 12/2025 w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania składnicy akt w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju,
- Zarządzenie Nr 13/2025 w sprawie wprowadzenia nowego Regulaminu Klubu Senior+ w Dusznikach-Zdroju.

Ośrodek przygotował projekty **5 uchwał** przyjęte przez Radę Miejską w Dusznikach-Zdroju w zakresie zadań realizowanych przez Ośrodek, w tym w sprawie:

- w sprawie zmiany uchwały nr XV/89/2019 Rady Miejskiej w Dusznikach-Zdroju w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia-w schronisku dla osób bezdomnych,
- w sprawie udzielenia upoważnienia Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju do prowadzenia postępowań w sprawach udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Duszniki-Zdrój oraz przyjęcia „Regulaminu udzielenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Duszniki-Zdrój”,
- w sprawie zmiany Uchwały Nr LXXIV/473/24 Rady Miejskiej w Dusznikach-Zdroju z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania oraz szczegółowych warunków przyznawania, wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich, sposobu ich rozliczania i rozszerzenia katalogu osób uprawnionych do tych usług,
- w sprawie przyjęcia lokalnego programu pomocy społecznej pn. „Taxi Senior” na 2026 rok,
- w sprawie zmiany uchwały nr XV/89/2019 Rady Miejskiej w Dusznikach-Zdroju w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia-w schronisku dla osób bezdomnych.

Ponadto Ośrodek przygotował **4 roczne** opracowania:

- roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2024 rok oraz zapotrzebowanie związane z realizacją zadań na 2025 rok,
- roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju za rok 2024 oraz wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej na 2025 rok,
- roczną ocenę zasobów pomocy społecznej dla Gminy Duszniki-Zdrój za rok 2024 wraz z rekomendacją,
- roczny raport z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, dla Gminy Duszniki-Zdrój za 2024 rok i efektów jego realizacji.

2.2. KADRA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Tabela nr 1. Zatrudnienie w Ośrodku Pomocy Społecznej wg stanu na koniec 2025 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju	2025
Dyrektor	1 (etat)
Główna księgowa	1 (etat)
Kadrowa	1/2 (etat od 01.04 do 31.12)
Inspektor w dziale świadczeń socjalnych, młodszy księgowy	1 (etat), urlop wychowawczy
Specjalista pracy socjalnej	1 (etat)
Starszy pracownik socjalny	1,75 (etat)
Inspektor ds. świadczeń	1 (etat)
Podinspektor ds. świadczeń rodzinnych	1 (etat)
Archiwista, zastępstwo Inspektora w dziale świadczeń socjalnych, młodszy księgowy	1 (etat)
Opiekun osób starszych	2 (etat)
Kasjer	1/4 (etat do 28.02)
Sprzątaczką	1/2 (etat od 14.07 do 30.11)
Asystent Rodziny	1 (umowa zlecenie)
Klub Senior+	2025
Kierownik	1 (umowa-zlecenie)
Opiekun	1/2 (etat)

Źródło: opracowanie własne

Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 18 ustawy o pomocy społecznej. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju, w roku sprawozdawczym zatrudnionych było 12 pracowników. W ramach programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” i „Opieka wytechnieniowa” zatrudniono 10 osób (10 umów zlecenie). W Klubie Senior+, w roku sprawozdawczym zatrudniony był opiekun (1/2 etatu) i osoby realizujące zajęcia (5 umowy zlecenie).

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych. Zgodnie z art. 110 u-st. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej

OPS zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników socjalnych. W roku sprawozdawczym zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych prowadzących 3 rejony w gminie Duszniki-Zdrój.

2.3. INFORMACJA FINANSOWA Z WYKORZYSTANIA BUDŻETU W ROKU 2025

Tabela nr 2. Struktura wydatków OPS w Dusznikach-Zdroju z podziałem na zadania zlecone i zadania własne w 2025 r.

Zadanie	Wydatki z Budżetu Państwa	Wydatki z Budżetu Gminy	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach
Świadczenie rodzinne , fundusz alimentacyjny, składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, koszty	1 366 284,77 33 694,00	0,00	86	173
Składki na ubezpieczenie zdrowotne – stały	23 657,34	0,00	23	25
Składki na ubezpieczenie zdrowotne - CIS	6 708,67	0,00	7	7
Składki na ubezpieczenie zdrowotne – rodzinne	54 109,98	0,00	15	30
Świadczenia rodzinne - Ukraina	61 194,26	0,00	26	82
Świadczenie 300+ - Ukraina	0,00	0,00	0	0
Domy Pomocy Społecznej	0,00	726 165,24	10	10
Zasiłki stałe	280 087,29	0,00	26	27
Zasiłki okresowe	41 022,05	0,00	13	16
Zasiłki i pomoc w naturze	0,00	11 980,00	23	27
W tym specjalne	0,00	5 750,00	9	10
Usługi opiekuńcze	0,00	154 617,61	25	25
Dożywianie	41 525,50	27 892,00	27	37
Dodatki mieszkaniowe	0,00	160 048,85	71	136
Czyste powietrze - zaświadczenia	0,00	0,00	29	nie dotyczy
Stypendia	0,00	0,00	0	0
Dodatki osłonowe	0,00	0,00	0	0
Bon energetyczny	0,00	0,00	0	0
Prace społecznie-użyteczne	0,00	0,00	0	0
Sprawienie pogrzebu	nie dotyczy	0,00	0	0
Schronienie	0,00	19 376,00	2	2
Pieczka zastępcza	0,00	286 641,33	17	nie dotyczy
KDR	116,00	0,00	6	11
Wspieranie rodziny, asystent rodziny	0,00	13 600,00	7	21
Opieka wytchnieniowa	21 420,00	0,00	4	13
Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	83 366,21	0,00	5	5
Dodatek gazowy - ref. VAT	55,39	0,00	1	nie dotyczy

Mieszkanie treningowe	0,00	3 697,68	0	0
Klub Senior+	28 976,00	28 976,00	20	nie dotyczy
Przeciwdziałanie przemocy domowej (funkcjonowanie ZI)	0,00	6 000,00	nie dotyczy	nie dotyczy
Utrzymanie OPS wraz z wynagrodzeniami	276 376,85	1 123 201,34	nie dotyczy	nie dotyczy
Licencja programu POMOST	10 349,22	0,00	nie dotyczy	nie dotyczy

Źródło: opracowanie własne z danych sprawozdawczych za 2025 r.

2.4. ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

2.4.1. Pomoc społeczna – świadczenia pieniężne i niepieniężne

Pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, alkoholizmu i narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej, itp.

Katalog przesłanek umożliwiających przyznanie świadczeń z pomocy społecznej jest otwarty i można przyznać świadczenia również w innych przypadkach, niż przewiduje to ustawa, pod warunkiem że są uzasadnione i konieczne dla dobra osoby lub rodziny, a także najbliższego otoczenia (racjonalne i celowe).

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty netto 1 010,00 zł miesięcznie, natomiast osobie w rodzinie, w której dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty netto 832,00 zł miesięcznie. System pomocy społecznej w zakresie finansowym (zasiłki stałe, okresowe, celowe) objął wsparciem 79 rodzin.

Liczba mieszkańców przebywających na terenie Gminy Duszniki-Zdrój na dzień 31.12.2025 r. wynosiła 3732 osób stale zamieszkałych (z osobami mieszkającymi czasowo - 3793).

Liczba bezrobotnych mieszkańców zarejestrowanych w PUP na dzień 31.12.2025 r. wynosiła 126 osób (w tym 45 kobiet), w tym z prawem do zasiłku 23 osoby (w tym 7 kobiet) tj. 3,37 % mieszkańców Gminy Duszniki-Zdrój.

W roku 2025 powodem przyznania pomocy społecznej była trudna sytuacja życiowa spowodowana: długotrwałą lub ciężką chorobą - **64 rodziny** (68 rodzin w 2024 r.), niepełnosprawnością - **39 rodzin** (42 rodzin w 2024 r.), ubóstwem - **29 rodzin** (34 rodzin w 2024 r.), alkoholizmem - **11 rodzin** (15 rodzin w 2024 r.), bezrobociem - **10 rodzin** (13 rodzin w 2024 r.), bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - **3 rodziny** (6 rodzin w 2024 r.), bezdomnością - **2 osoby** (1 osoba w 2024 r.), potrzebą ochrony macierzyństwa - **1 rodzina** (1 rodzina w 2024 r.), narkomania - **1 osoba** (1 osoba w 2024 r.), zdarzenie losowe - **1 rodzina** (0 osób w 2024 r.) i sytuacja kryzysowa - **1 rodzina** (0 osób w 2024 r.).

2.4.2. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Do świadczeń pieniężnych realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dusznikach - Zdroju w roku 2025 należały:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznawane przez sąd.

Zasiłek stały jest świadczeniem przysługującym osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, spełniającym kryterium dochodowe.

Tabela nr 3. Zasilki stałe w 2025 r.

Forma pomocy		Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasilki stałe ogółem:		26	246	280 087,29	26	27
W tym	dla osoby samotnie gospodarującej	25	236	270 467,00	25	25
	dla osoby pozostającej w rodzinie	1	10	9 620,00	1	2

Źródło: opracowanie własne

Dla porównania: Zasilki stałe w 2024 r.

Forma pomocy		Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasilki stałe ogółem:		23	251	226 010,00	23	24
W tym	dla osoby samotnie gospodarującej	22	248	223 792,00	22	22
	dla osoby pozostającej w rodzinie	1	3	2 218,00	1	2

Źródło: opracowanie własne

Analiza:

W 2025 roku wzrosła liczba osób którym przyznano zasiłek stały o **3** osoby w stosunku do 2024 r. i dotyczy to osób samotnie gospodarujących. Kwota świadczeń w 2025 r. wzrosła o **54 077,29 zł** w stosunku do 2024 r.

Zasilek okresowy to świadczenie przysługujące w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Przyznawany jest osobom i rodzinom, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego.

Tabela nr 4. Zasilki okresowe w 2025 r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasilki okresowe ogółem:	13	87	41 022,05	13	16
w tym przyznane z powodu:					
bezrobocia	5	43	20 954,00	5	6
długotrwałej choroby	6	28	14 577,00	6	9
niepełnosprawności	2	16	5 491,00	2	3
innej przyczyny	-	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne

Dla porównania. Zasilki okresowe w 2024 r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasilki okresowe ogółem:	16	85	32 139,00	16	21
w tym przyznane z powodu:					
bezrobocia	4	42	15 504,00	6	6
długotrwałej choroby	10	37	14 929,00	8	13
niepełnosprawności	1	4	1 180,00	1	1
innej przyczyny	1	2	526,00	1	1

Źródło: opracowanie własne

Analiza:

W 2025 roku zmalała liczba osób którym przyznano zasiłek okresowy o **3 osoby** w stosunku do 2024 r. Kwota świadczeń w 2025 r. wzrosła o **8 883,05 zł** w stosunku do 2024 r.

Zasilek celowy to świadczenie przyznawane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego. Do otrzymania zasiłku celowego uprawnione są również osoby lub rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, bądź klęski żywiołowej lub

ekologicznej. Jeżeli osoba lub rodzina marnotrawi przyznane świadczenia, celowo je niszczy lub korzysta w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawi własne zasoby finansowe, może nastąpić ograniczenie świadczeń lub odmowa ich przyznania.

Specjalny zasiłek celowy jest bezzwrotnym świadczeniem przyznawanym w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających określone w ustawie kryteria. Jest on przyznawany na szczególną okoliczność i uzasadniony przypadek wynikający z wystąpienia wielu niefortunnych zbiegów wydarzeń/zdarzeń wykraczających poza możliwości ludzkiej zapobiegliwości.

Tabela nr 5. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe w 2025 r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki celowe ogółem:	24	11 980,00	27
w tym zasiłki celowe specjalne	9	5 750,00	10

Źródło: opracowanie własne

Dla porównania. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe w 2024 r.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki celowe ogółem:	36	16 750,00	48
w tym zasiłki celowe specjalne	24	11 550,00	29

Źródło: opracowanie własne

Analiza:

W 2025 roku zmalała liczba osób którym przyznano zasiłek celowy o **12 osób** w stosunku do 2024 r., w tym zasiłki celowe specjalne o 15. Kwota świadczeń w 2025 r. zmalała o **4 770,00 zł** w stosunku do 2024 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej realizuje zadanie z zakresu administracji rządowej zlecone gminie w zakresie **wypłaty wynagrodzeń za sprawowanie funkcji opiekuna prawnego.**

Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki jest świadczeniem pieniężnym z pomocy społecznej, jednakże nie wymaga ono przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Środki na realizację tego zadania zapewnia budżet państwa - wypłata wynagrodzenia następuje dopiero po otrzymaniu na ten cel środków od Wojewody. Wynagrodzenie wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia. Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki nie jest przyznawane z urzędu, lecz na żądanie zgłoszone przez opiekuna - wniosek złożony do OPS wraz z załączonymi do niego:

1. odpisem prawomocnego postanowienia Sądu o ustaleniu i przyznaniu wynagrodzenia dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej,
2. zaświadczeniem Sądu potwierdzającym ustanowienie prawne dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej,
3. dowodem osobistym lub innym dokumentem stwierdzającym tożsamość opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej.

Z uwagi na fakt, iż wynagrodzenie opiekuna prawnego zakwalifikowane zostało jako świadczenie z pomocy społecznej opiekun prawny pobierający wynagrodzenie ma obowiązek informowania ośrodka pomocy społecznej o zmianie swojej sytuacji, w szczególności o zaprzestaniu pełnienia funkcji opiekuna prawnego i/lub o uchyleniu postanowienia o przyznaniu wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

W roku 2025 Ośrodek nie realizował powyższego zadania gdyż nie wpłynął żaden wniosek od opiekuna osoby. Sytuacja analogiczna w roku 2024.

2.4.3. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Do świadczeń niepieniężnych zaliczają się między innymi:

- praca socjalna,
- poradnictwo specjalistyczne,
- usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne,
- kierowanie i opłacanie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej,
- kierowanie do ośrodków wsparcia i mieszkań treningowych,
- sprawienie pogrzebu,
- składka na ubezpieczenie zdrowotne,
- kontrakt socjalny,
- wytaczanie powództwa o roszczenia alimentacyjne.

2.4.3.1. Praca socjalna

Jednym z bardzo istotnych zadań realizowanych w Ośrodku a wynikających z art. 45 ust. 1-4 ustawy o pomocy społecznej jest świadczenie usług w formie **pracy socjalnej**. Jest ona rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz na tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

W okresie sprawozdawczym praca socjalna była świadczona w środowiskach m.in. w zakresie:

- wspierania w uzyskaniu pomocy ze strony właściwych organów, instytucji i organizacji,
- kierowania do skorzystania z konsultacji prawnej, poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego i rodzinnego,
- pomocy w poszukiwaniu zatrudnienia,
- pomocy w prawidłowym gospodarowaniu budżetem domowym,
- pomocy w uzyskaniu sprzętu ortopedycznego i medycznego,

- ujawnienia przemocy domowej i uruchomienie procedury „Niebieskie Karty”,
- współpracy w ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego,
- wsparciu w załatwianiu spraw urzędowych,
- współpracy z asystentem rodziny,
- współpracy z instytucjami (PUP, ZUS, PCPR oraz innymi podmiotami),
- podjęcia leczenia odwykowego i kontakt ze specjalistami terapii uzależnień,
- poprawy stanu zdrowia (uzyskanie miejsca na oddziale szpitalnym, dotarcie do lekarza pierwszego kontaktu, specjalisty),
 - umieszczenia podopiecznego w DPS, ZOL bądź oddziale paliatywnym,
 - występowania do sądu z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinno-wychowawczą i zajęcie stanowiska wobec opieki nad małoletnim dzieckiem,
 - pomocy w kompletowaniu dokumentów,
 - współpracy z GKRPA,
 - pomocy w uzyskaniu ubezpieczenia zdrowotnego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
 - wydawania zaświadczeń i przygotowywanie pism na wniosek klienta pomocy społecznej,
 - przeprowadzania wywiadów środowiskowych zleconych przez Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w sprawie ustalenia odpłatności za pobyt w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i ubezpieczenia zdrowotnego.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o zawarty z rodziną/osobą kontrakt socjalny, czyli pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy. Pozwala rodzinom lub osobom zainteresowanym rozwiązaniem swoich problemów na wybór odpowiednich środków i metod działania prowadzących do realizacji długofalowego planu pomocy. W kolejnych etapach realizacji umożliwia dokonywanie oceny osiągniętych celów, zarówno krótko jak i długoterminowych, poprzez porównanie stanu wyjściowego osoby/rodziny ze stanem aktualnym. Ocena umożliwia stwierdzenie, czy w sytuacji osoby/rodziny zachodzą zmiany i czy zmierzają one w wyznaczonym przez strony kontraktu kierunku. Pisemna forma kontraktu daje możliwość zarówno rodzinom/osobom jak i pracownikowi socjalnemu konfrontowania podejmowanych ustaleń z dalszą ich realizacją.

W roku 2025 z tej formy pomocy społecznej skorzystała **75 rodzin** (76 rodzin w 2024 r.), nie prowadzono pracy socjalnej w oparciu o kontrakt socjalny część A i B i projektu socjalnego (analogicznie w 2024 r.).

2.4.3.2. Poradnictwo specjalistyczne

Pracownicy Ośrodka podejmowali działania na rzecz osób i rodzin w celu zapobiegania pogłębianiu się występujących dysfunkcji w ramach porad, które polegały na udzieleniu bezpośredniego wsparcia osobie lub rodzinie przeżywającej sytuację szeroko rozumianego kryzysu np. uzależnienia członka rodziny, przemocy domowej, choroby psychicznej, kryzysu powstałego w wyniku nagłej zmiany własnej sytuacji życiowej, straty członka rodziny itp.

Udzielone poradnictwo:

Psycholog

Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne prowadzone było w ramach indywidualnych porad i konsultacji w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w OPS – pomocą objętych zostało **29 osób** (29 w 2024 r.), w tym 23 kobiety, 5 mężczyzn i 1 dziecko małoletnie. Przeprowadzono **69 rozmów**

dotyczących: uzależnienia od alkoholu, współuzależnienia, przemocy domowej, problemów z zaburzeniami psychicznymi i kryzysu psychologicznego.

Specjalista ds. przeciwdziałania przemocy domowej

Usługi z tego zakresu prowadzone były w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego – poradnictwa udzielono **10 osobom** (18 w 2024 r.).

Specjalista psychoterapii uzależnień

Usługi z tego zakresu prowadzone były w ramach Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Dusznikach-Zdroju – pomocą specjalistów objęto **40 osoby** (34 w 2024 r.).

2.4.3.3. Usługi opiekuńcze

Obowiązek **świadczenia usług opiekuńczych** spoczywa na gminie i wynika z art. 50 ustawy o pomocy społecznej. Usługi opiekuńcze stanowią ważny element wsparcia niezbędnego niepełnosprawnym mieszkańcom gminy. Dzięki tej pomocy wiele osób mimo podeszłego wieku, osamotnienia, chorób i wynikłych z nich dysfunkcji może nadal mieszkać u siebie w domu, miejscu uznanym za spokojne i bezpieczne. Usługi opiekuńcze przyznawane są osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, oraz osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Celem realizacji usług opiekuńczych jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Tabela nr 6. Realizacja zadań w formie usług opiekuńczych w 2025 r.

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota do opłaty wynikająca z przyznanej decyzji	Kwota poniesiona przez podopiecznego	Kwota poniesiona przez Gminę
Rok 2025	25	1784	38 175,00	14 691,00	23 484,00

Źródło: opracowanie własne

Dla porównania. Realizacja zadań w formie usług opiekuńczych w 2024 r.

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota do opłaty wynikająca z przyznanej decyzji	Kwota poniesiona przez podopiecznego	Kwota poniesiona przez Gminę
Rok 2024	24	1400	29 329,50 zł	14 306,00 zł	15 023,50 zł

Źródło: opracowanie własne

Analiza:

W 2025 roku wzrosła liczba osób którym przyznano usługi opiekuńcze o **1 osobę** w stosunku do 2024 r. Kwota świadczeń w 2025 r. wzrosła o **8 845,50 zł** w stosunku do 2024 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej nie realizuje specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W roku 2025 nie było żadnych sygnałów, ani informacji o potrzebach w tym zakresie. Nadmienić należy, że Gmina nie posiada środków finansowych na ten cel. W przypadku konieczności takiej formy wsparcia, spełnienia warunków i zakwalifikowania osób do udzielenia pomocy tutaj. Ośrodek wnioskować będzie do Wojewody Dolnośląskiego o zapotrzebowanie na przyznanie dotacji finansowej na powyższy cel.

2.4.3.4. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie kosztów pobytu mieszkańców gminy w tych domach

Kierowanie do **domu pomocy społecznej** i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy, w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

Do skorzystania z prawa pobytu w domu pomocy społecznej konieczne jest zaistnienie przesłanek określonych przepisami ustawy o pomocy społecznej: konieczność całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności; brak możliwości samodzielnego funkcjonowania przez osobę w codziennym życiu; brak możliwości zapewnienia tej osobie przez gminę niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

1. mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka;
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi, gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Zgodnie z art.61 ust.3 ustawy o pomocy społecznej w przypadku niewywiązywania się osób z obowiązku opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej, opłaty te zastępczo wnosi gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Gminie natomiast przysługuje prawo dochodzenia zwrotu poniesionych na ten cel wydatków.

Odpłatność za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej ciąży na gminie tylko wówczas, gdy on sam i osoby mu bliskie nie wnoszą takiej opłaty. Pobyt w DPS jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego utrzymania. W domu pomocy społecznej o zasięgu powiatowym średni miesięczny koszt utrzymania ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do 31 marca każdego roku. Jeśli dochody pensjonariusza są zbyt niskie i nie wystarczają na co miesięczne opłaty, gmina musi wziąć na siebie to zobowiązanie w części lub w całości.

Tabela nr 8. Wydatki gminy poniesione na dopłaty do pobytu w DPS w 2025 r.

Rok	Koszt świadczeń (w zł)	Liczba osób
2025	726 165,00	10

Źródło: opracowanie własne

Dla porównania. Wydatki gminy poniesione na dopłaty do pobytu w DPS w 2024 r.

Rok	Koszt świadczeń (w zł)	Liczba osób
2024	639 750,81	10

Źródło: opracowanie własne

Analiza:

W roku 2025 w domach pomocy społecznej przebywało **10 mieszkańców** Gminy Duszniki-Zdrój (10 w 2024 r.) Łączny koszt poniesiony przez Gminę wyniósł **726 165,00 zł** (639 750,81 zł w 2024 r.). Wzrost dopłaty gminy do pobytu w DPS w stosunku do 2024 r. wyniósł **86 414,19 zł** i wynikał z podwyższenia miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej, ustalonego przez starostę powiatu.

2.4.3.5. Kierowanie do ośrodków wsparcia i mieszkań treningowych

Kierowanie do schroniska i ośrodka wsparcia jest kolejnym zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. **Osoba bezdomna** to według art. 6 ustawy o pomocy społecznej osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

W świetle obowiązujących przepisów do udzielenia pomocy osobie bezdomnej zobowiązana jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały (art. 101 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej). W przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie oraz w sprawach niecierpiących zwłoki, właściwą miejscowo jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania albo na ostatnie miejsce zameldowania tej osoby na pobyt stały jest zobowiązana do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenie w miejscu pobytu. (art. 101 ust. 3, 7 ustawy o pomocy społecznej). Bezdomność jest kryzysem stanu egzystencjalnego osoby, która nie posiada miejsca zamieszkania i pozbawiona jest środków niezbędnych do zaspokojenia podstawowych potrzeb.

Pracownicy socjalni tut. Ośrodka są w stałym kontakcie z osobami bezdomnymi jak również ochroną zdrowia i policją. Udzielają specjalistycznego poradnictwa, motywują do podejmowania działań w kierunku przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej poprzez mobilizowanie do aktywności zawodowej, odbudowania więzi rodzinnych, motywują do leczenia odwykowego. Na terenie Gminy Duszniki-Zdrój nie funkcjonuje schronisko oraz noclegownia.

Ośrodek Pomocy Społecznej ma podpisaną umowę o współpracy ze Schroniskiem św. Brata Alberta dla Bezdomnych Mężczyzn w Szczodrem, w którym umieszczona jest **1 osoba bezdomna** z terenu Gminy Duszniki-Zdrój.

W roku 2025 r. Ośrodek podpisał kolejną umowę o współpracy ze Schroniskiem - Dom Wspólnoty dla Osób Bezdomnych prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy i Integracji dla Bezrobotnych "Lepsza Przyszłość", 64-310 Lwówek, Władysławowo 68, w którym umieszczona została **1 osoba bezdomna** z Gminy Duszniki-Zdrój.

Odpłatność za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych na 2025 r. określona została w Uchwale Nr XII/91/2025 Rady Miejskiej w Dusznikach-Zdroju z dnia 30 stycznia 2025 r. o zmianie uchwały nr XV/89/2019 Rady Miejskiej w Dusznikach-Zdroju w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia – w schronisku dla osób

bezdomnych. Dobową stawkę opłaty za jeden dzień pobytu w schronisku dla bezdomnych określono na kwotę **59,71 zł**.

Tabela nr 9. Liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezdomności w 2025 r.

Liczba bezdomnych ogółem korzystających z pomocy	2
Liczba bezdomnych osób, którym sfinansowano koszt pobytu w schronisku	2
Koszt poniesiony przez Gminę w wyniku umieszczenie osoby bezdomnej w schronisku	19 376 zł

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z art. 17 ust.1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy **prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych**. Jest to forma pomocy społecznej przygotowująca osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie treningowe zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

OPS zarządza pomieszczeniem mieszkalnym znajdującym się w budynku przy ul. Słowackiego 21a/11 z przeznaczeniem na prowadzenie mieszkania treningowego, które składa się z 1 pokoju, kuchni, łazienki i przedpokoju, przeznaczone jest dla 1 osoby.

Szczegółowe zasady organizacji i funkcjonowania mieszkania treningowego oraz zasady pobytu w określa regulamin organizacji i zasad funkcjonowania mieszkania, który został wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju.

W roku 2025 Ośrodek nie udzielił pomocy w formie zapewnienia miejsca w mieszkaniu treningowym ze względu na brak zgłoszeń w tym zakresie.

Wydatki za mieszkanie treningowe dotyczyły tylko opłat za abonament mediów w wys. **3 697,68 zł**.

2.4.3.6. Sprawienie pochówku

Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej gmina ma obowiązek sprawienia pogrzebu osobie zmarłej. Sprawienie pogrzebu jest jednym ze świadczeń niepieniężnych przyznawanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Organ zorganizuje pogrzeb, gdy osoba zmarła nie posiadała rodziny lub członkowie rodziny z jakiś przyczyn odmawiają podjęcia działań zmierzających do pochówku. Organizacja pogrzebu odbywa się na zasadach określonych przez gminę zgodnie z wyznaniem zmarłego.

W roku 2025 Ośrodek nie dostał żadnego zlecenia i zgłoszenia na sprawienie pochówku.

2.4.3.7. Opłacanie składek na ubezpieczenia zdrowotne

2.4.3.7.1. Opłacanie składek zdrowotnych za osoby uprawnione do zasiłku stałego

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osobom uprawnionym do pobierania zasiłku stałego jest opłacana składka na ubezpieczenie zdrowotne. W roku 2025 składki opłacono **26 osobom** (23 w 2024 r.). Roczny koszt świadczeń wyniósł **25 207,59 zł** (20 352,70 zł w 2024 r.).

2.4.3.7.2. Opłacanie składek za osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej

W myśl art. 66 ust. 1 pkt 30 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – dalej u.ś.o.z. osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego lub realizujące kontrakt socjalny w wyniku zastosowania procedury, o której mowa w art. 50 ust. 2 ustawy z 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób skierowanych do Centrum Integracji Społecznej powstaje po upływie 30 dni od dnia rozpoczęcia realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego, a wygasa z dniem zakończenia realizacji programu lub zaprzestania realizacji programu w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu socjalnym (art. 73 ust. 1 pkt 13 lit. a u.ś.o.z.). W 2025 r. składki opłacono dla **6 osób** (7 w 2024 r.) na łączną kwotę **6 708,67 zł.** (5 894,65 zł w 2024 r.).

2.4.3.7.3. Opłacanie składek w celu potwierdzenia prawa do świadczeń zdrowotnych

Zgodnie z **ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, o których mowa w art. 54 (potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 90 dni), w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W tym przypadku potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej stanowi decyzja wójta (burmistrza, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy. Wydanie przedmiotowej decyzji poprzedza postępowanie analogiczne jak w przypadku przyznawania świadczeń z pomocy społecznej, a więc niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego. W wyniku tego wywiadu ustala się, czy dana osoba spełnia wymogi ustawowe i czy możliwe jest potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W roku 2025 r. wydana została **1 decyzja** na ubezpieczenie zdrowotne.

2.4.3.8. Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą między pracownikiem socjalnym z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Końcowym efektem kontraktu socjalnego powinna być taka poprawa sytuacji osoby lub rodziny, która spowoduje, że nie będzie już potrzebowała korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej lub pomoc będzie jej udzielana w mniejszym stopniu. Jednocześnie odmowa zawarcia kontraktu albo niedotrzymanie jego postanowień mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o jego przyznaniu lub wstrzymania jego udzielania.

W roku 2025 zrealizowano i sporządzono **2 kontrakty socjalne.**

2.4.3.9. Wytaczanie powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz podopiecznych

W roku 2025 Dyrektor Ośrodka **nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz podopiecznych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej**. Wszystkim zainteresowanym osobom zgłaszającym się do OPS udzielana jest pełna informacja o prawach i obowiązkach wynikających z Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego, a zwłaszcza o obowiązku alimentacyjnym. Pracownicy socjalni podczas wywiadów środowiskowych informują o sposobie wytaczania powództwa o roszczenie alimentacyjne a także przeprowadzali wywiad alimentacyjny lub wnioskowali pisemnie do gminy miejsca zamieszkania osoby zobowiązanej o wywiad alimentacyjny. Decyzja o zwolnieniu lub ustaleniu alimentacji podejmowana jest na podstawie wywiadu alimentacyjnego przeprowadzonego przez pracownika socjalnego.

2.4.3.10. Inne działania Ośrodka

W roku 2025 do Ośrodka Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju wpłynęło **925 spraw** z różnych instytucji, tj.: Ośrodków Pomocy Społecznej, Sądu Rodzinnego, Zakładu Karnego, szkół, schronisk, komornika, UM, placówek ochrony zdrowia.

W roku 2025 Ośrodek wystąpił **2** razy do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny oraz małoletnich dzieci. Pracownicy Ośrodka współpracując z kuratorem zawodowym Sądu Rejonowego w Kłodzku oraz kuratorami społecznymi sprawującymi nadzory w naszej gminie, wystąpili do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z **2 wnioskami** o rozmowy motywacyjne oraz **1 wnioskiem** do Prokuratury. Przeprowadzono **29 wywiadów środowiskowych** zleconych przez Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w sprawie:

- ✓ ustalenia odpłatności za pobyt w placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- ✓ rozłożenia zadłużenia alimentacyjnego na raty,
- ✓ ubezpieczenia zdrowotnego.

Obsługa środowisk wymaga ogromnego nakładu pracy związanego z przyjmowaniem i załatwianiem wniosków o pomoc. Należy przy tym zaznaczyć, że każda ze spraw wiąże się również z wydaniem decyzji lub innych rozstrzygnięć administracyjnych, zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego.

W 2025 roku nie wystąpiono do Komendanta Komisariatu Policji w Polanicy-Zdroju o przydzielenie asysty funkcjonariusza Policji podczas przeprowadzenia wywiadu środowiskowego.

III. REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W DUSZNIKACH-ZDROJU W ROKU 2025

W niniejszym rozdziale zamieszczono informacje dotyczące realizowanych projektów i programów.

3.1. Pomoc udzielana w ramach programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028

Cel programu:

Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji, jak i osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Program ma charakter całoroczny. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku przedszkolnym i szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej.

Pomoc udzielana jest w szczególności z powodu ubóstwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych.

Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 jest realizowany przez Gminę Duszniki-Zdrój na podstawie przyjętego Uchwałą Nr LXX/419/23 Rady Miejskiej w Dusznikach-Zdroju z dnia 26 października 2023 r. wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania - Posiłek w szkole i w domu” i Uchwałą Nr LXXI/429/23 Rady Miejskiej w Dusznikach-Zdroju z dnia 30 listopada 2023 r., podwyższonego do 200% kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

Tabela nr 10. Rzeczywista liczba osób objętych programem w latach 2022-2025

WYSZCZEGÓLNIENIE	2022	2023	2024	2025
Rzeczywista liczba osób objęta programem ogółem	37	42	36	30
w tym dzieci	11	11	6	4
Zasiłek celowy (świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności)	11	10	6	3
Koszt programu ogółem	71 757,00	59 980,50	54 316,00	69 417,50

Źródło: opracowanie własne

Program jest realizowany w formie 2 modułów:

1. MODUŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY w formie posiłków dla dzieci w żłobku, przedszkolu i szkole (MZS).

Ze środków przekazywanych w ramach Programu gminy udzielają wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy:

1. dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
 2. uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej
- tj. rodzinom, których dochód nie przekracza kwoty 1200,00 zł na osobę w rodzinie.

2. MODUŁ DLA OSÓB DOROSŁYCH w formie przygotowania posiłku wraz z dowozem do miejsca zamieszkania, posiłku na miejscu i posiłku na wynos (Bar "Mała gastronomia").

Ze środków przekazywanych w ramach Programu gmina udziela wsparcia w postaci posiłku w szczególności osobom starszym, chorym i z niepełnosprawnościami spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy o pomocy społecznej.

W roku 2025 w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” objęto pomocą ogółem **30 osób**. Ogółem koszt programu wyniósł **69 417,50 zł**.

3.2. Realizacja Programu "Opieka wytchnieniowa" – Edycja 2025

Program kierowany do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w tym zakresie. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem dla siebie, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługa opieki wytchnieniowej może służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków. Realizowany Program przez Gminę Duszniki-Zdrój odbył się w formie świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej dla 4 osób dorosłych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W roku 2025 Ośrodek zatrudniał **4 osoby** (6 w 2024 r.), które sprawowały usługi opieki wytchnieniowej. Całkowity koszt realizacji zadania został sfinansowany z budżetu państwa i wyniósł **21 420,00 zł** (52 326,00 zł w 2024 r.).

3.3. Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – Edycja 2025

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2025, ma na celu zapewnienie dostępności do usługi asystenta tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz

funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Usługa asystenta jest formą wsparcia finansowaną w 100 procentach ze środków Funduszu Solidarnościowego .

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych.

Program zapewnia także:

- możliwość skorzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności i funkcjonowaniu w życiu społecznym;
- ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia;
- przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy też sportowych;
- zwiększenie wsparcia świadczonego przez asystentów ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (ASPE) w zakresie wsparcia niepełnosprawnych uczniów, także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.

Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej pomaga przy :

- w wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie i terapeutyczne, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe (społeczne, sportowe)
- w zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji,
- w załatwianiu spraw urzędowych,
- w nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami,
- w korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy),
- w wykonywaniu czynności dnia codziennego – w tym przez dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności – także w zaprowadzaniu i przyprawadzaniu ich do/z placówki oświatowej).

W roku 2025 Ośrodek zatrudnił **5 asystentów** (6 w 2024 r.), którzy sprawowali usługi asystenckie dla 5 osób. Całkowity koszt realizacji zadania został sfinansowany z budżetu państwa i wyniósł **83 366,21 zł** (108 509,52 zł w 2024 r.).

3.4. Realizacja Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju we współpracy z Bankiem Żywności we Wrocławiu realizował Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – Podprogram 2024.

W tym zakresie w dniu 22 czerwca 2024 r. podpisano umowę nr 47/FEPZ PP 2023 na realizację zadań z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych do osób najbardziej potrzebujących. Pomocą żywnościową w Programie były objęte osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i których dochód nie przekraczał 235% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania

z pomocy społecznej, tj. 2 056,40 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1 590,00 zł dla osoby w rodzinie.

Celem programu było przeciwdziałanie deprivacji materialnej przez udzielanie pomocy żywnościowej osobom najbardziej potrzebującym oraz zapewnianie środków towarzyszących, wspierających ich włączenie społeczne.

Pomocą w gminie Duszniki-Zdrój zostało objętych **50 osób** (30 w 2024 r.). Osobom potrzebującym przekazano 2 739,50 kg żywności o wartości **19 472,67 zł** w formie **150 paczek żywnościowych** (100 w 2024 r.), w których znajdowały się następujące produkty: groszek z marchewką, koncentrat pomidorowy, dżem truskawkowy, makaron jajeczny świderki, mąka pszenna, herbatniki maślane, płatki owsiane, kawa zbożowa rozpuszczalna, mleko UHT, ser podpuszczkowy dojrzewający, szynka wieprzowa mielona, szynka drobiowa, pasztet wieprzowy, szprot w oleju, cukier biały, miód nektarowy wielokwiatowy, olej rzepakowy, fasolka po bretońsku.

W ramach Podprogramu 2024 osoby korzystające z pomocy żywnościowej uczestniczyły również w cyklu warsztatów w ramach działań towarzyszących:

- warsztaty edukacyjne - dietetyka i zdrowe żywienie;
- warsztaty edukacyjne - zdrowe żywienie i przeciwdziałanie marnowaniu żywności;
- Warsztaty kulinarne.

3.5. Karta Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin z co najmniej trójką dzieci (do 18 lat lub 25 lat przy nauce, bez ograniczeń przy niepełnosprawności), przyznawany bez względu na dochód. Oferuje tańsze przejazdy kolejowe, niższe opłaty paszportowe, darmowe wejścia do parków narodowych oraz rabaty w instytucjach kultury, rekreacji i u partnerów prywatnych w całej Polsce. Karta dostępna jest w formie plastikowej i w aplikacji mObywatel.

W 2025 roku do Ośrodka złożono **14** wniosków o przyznanie KDR, w tym:

- kart dla rodzin wielodzietnych, gdy karta przyznana jest wyłącznie rodzicom – **8**,
- karty będące skutkiem zmiany liczby członków rodziny lub przyznanie karty dla członka rodziny, który był już posiadaczem karty – **4**,
- wydanie duplikatu karty – **2**.

Tabela nr 11. Realizacja zadań o KDR w 2025 r.

Wyszczególnienie	Dotacja należna związana z realizacją ustawy w okresie 01.01.2025 - 31.12.2025					
	Okres 01.01.2025-29.02.2025			Okres 01.03.2025-31.12.2025		
	ilość wniosków w (szt.)	ilość przyznanych kart (szt.)	kwota dotacji należnej ze środków z budżetu państwa (w zł)	ilość wniosków w (szt.)	ilość przyznanych kart (szt.)	kwota dotacji należnej ze środków z budżetu państwa (w zł)
	1	2	3	4	5	6
1. Przyznanie kart dla rodzin wielodzietnych w gminie - art. 29 ust. 4 ustawy	0	0	0,00	1	5	25,00
2. Przyznanie kart dla rodzin wielodzietnych, gdy karta przyznawana jest wyłącznie rodzicom - art. 29 ust. 4 ustawy	0	0	0,00	3	4	75,00
3. Przyznanie karty będące skutkiem zmiany liczby członków rodziny lub przyznanie karty dla członka rodziny, który był już posiadaczem karty art. 29 ust. 4 ustawy	0	0	0,00	2	2	16,00
4. Wydanie duplikatu karty - art. 29 ust. 6 ustawy	0	0	0,00	0	0	0
5. Wydanie karty tradycyjnej w przypadku gdy członkowi rodziny wielodzietnej została już udostępniona karta elektroniczna - art. 29 ust. 6 ustawy	0	0	0,00	0	0	0
6. RAZEM	0	0	0,00	6	11	116,00

Źródło: opracowanie własne

Analiza:

W 2025 roku złożono **6** wniosków o KDR, w tym przyznano:

- kart dla rodzin wielodzietnych – **5**,
- kart dla rodzin wielodzietnych, gdy karta przyznana jest wyłącznie rodzicom – **4**,
- kart będących skutkiem zmiany liczby członków rodziny lub przyznanie karty dla członka rodziny, który był już posiadaczem karty – **2**.

Łącznie z budżetu państwa wydatkowano **116,00 zł** z otrzymanej dotacji.

3.6. Realizacja Polityki senioralnej w Gminie Duszniki-Zdrój w roku 2025

3.6.1. Aktualizacja analizy demograficznej w Polsce (najnowsze dane).

W końcu 2024 roku liczba ludności Polski wyniosła ok. **37,49 mln osób**, co oznacza spadek o ok. **147 tys. osób w stosunku do 2023 r.**. Jest to kontynuacja wieloletniego trendu depopulacji – liczba ludności Polski systematycznie zmniejsza się od 2012 r.

Postępuje również proces **starzenia się społeczeństwa**. Już w 2023 r. osoby w wieku **60 lat i więcej stanowiły blisko 9,9 mln osób, czyli ok. 26,3% populacji Polski**, a ich liczba systematycznie rośnie. Jednocześnie zwiększa się udział najstarszych grup wieku – w 2023 r. liczba osób w wieku **80 lat i więcej przekroczyła 1,6 mln**, co stanowiło prawie 5% populacji kraju. Prognozy demograficzne wskazują, że proces starzenia się społeczeństwa będzie się pogłębiał. Według prognoz liczba osób w wieku **60 lat i więcej wzrośnie do ok. 10,3 mln w 2030 r., 11,4 mln w 2040 r. oraz ok. 12,4 mln w 2050 r.** W dalszej perspektywie, około 2060 r., **osoby starsze mogą stanowić ponad 38% całej populacji Polski**. Równocześnie obserwuje się **systematyczny spadek liczby urodzeń**. W 2024 r. odnotowano ok. **252 tys. urodzeń żywych**, co jest najniższym wynikiem w okresie powojennym. Niski poziom dzietności oraz malejąca liczba kobiet w wieku rozrodczym powodują, że w najbliższych dekadach nie należy oczekiwać istotnego odwrócenia trendów demograficznych. Zjawiskom tym towarzyszy **zmniejszanie się liczby osób w wieku produkcyjnym** oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Według wstępnych danych za 2025 r. osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły już **ok. 24,2% populacji**, podczas gdy w 2000 r. było to jedynie 14,8%. W konsekwencji Polska znajduje się w zaawansowanej fazie przemian demograficznych. Długotrwały spadek liczby urodzeń oraz wydłużanie się przeciętnego trwania życia powodują, że **proces starzenia się społeczeństwa będzie się pogłębiał**, a liczba osób w wieku senioralnym – zwłaszcza w najstarszych grupach wieku – będzie systematycznie rosła.

Widoczny proces pogłębienia starzenia się społeczeństwa, uzasadnia potrzebę budowania polityki senioralnej uwzględniającej potrzeby osób starszych i poprawiających komfort ich życia. Jedną z podstawowych instytucji udzielających wsparcia seniorom w Gminie Duszniki-Zdrój jest Ośrodek Pomocy Społecznej, który poprzez programy ministerialne świadczy seniorom wsparcie.

3.6.2. Aktualizacja analizy statystycznej dla Gminy Duszniki-Zdrój

Analiza danych statystycznych dla Gminy Duszniki-Zdrój wskazuje, że w przeciągu ostatnich dwunastu lat zanotowano spadek ogólnej liczby ludności oraz wzrost liczby ludności powyżej 60 roku życia. Według statystyk USC (dane administracyjne gminy) liczba mieszkańców na dzień 31 grudnia 2025 r. wynosi 3 732 osób, w tym 1356 osób to mieszkańcy w wieku 60+ i więcej.

Tabela nr 12. Liczba osób 60+ w Dusznikach-Zdroju w latach 2014-2025

Rok	Liczba osób powyżej 60 roku życia			
	Kobiety	Mężczyźni	Liczba seniorów	Liczba mieszkańców
2014	836	330	1166	4837
2015	844	348	1192	4787
2016	884	396	1201	4745
2017	898	403	1301	4728
2018	898	411	1309	4629
2019	906	421	1327	4545
2020	921	433	1354	4422
2021	877	389	1266	4170
2022	860	393	1 253	4051
2023	908	477	1385	3968
2024	850	537	1387	3824
2025	849	507	1356	3732

Źródło: opracowanie własne

Analiza danych:

1. Udział osób w wieku 60+ w populacji

Rok	Seniorzy 60+	Liczba mieszkańców	Udział seniorów
2014	1166	4837	24,1%
2019	1327	4545	29,2%
2024	1387	3824	36,3%
2025	1356	3732	36,3%

Wniosek:

W ciągu ok. 10 lat udział seniorów wzrósł z **24% do ponad 36%**, czyli o **ponad 12 punktów procentowych**. Oznacza to bardzo szybkie tempo starzenia się populacji.

2. Tempo starzenia się ludności

Zmiana liczby seniorów:

- 2014 → **1166**
- 2025 → **1356**

Wzrost: **+190 osób**

Tempo wzrostu:

ok. 16,3% w ciągu 11 lat

Jednocześnie liczba mieszkańców spadła:

- 2014 → 4837
- 2025 → 3732

Spadek: –1105 osób (ok. 22,8%)

Wniosek:

Gmina doświadcza **jednocześnie depopulacji i starzenia się ludności**, co oznacza szybkie zwiększanie się udziału osób starszych w strukturze demograficznej.

3. Wskaźnik feminizacji wśród seniorów

W 2025 roku:

- kobiety 60+ → 849
- mężczyźni 60+ → 507

Wskaźnik feminizacji:

$849 / 507 \times 100 = \text{ok. } 167$

Oznacza to, że na **100 mężczyzn w wieku 60+ przypada ok. 167 kobiet**.

Jest to typowe dla populacji senioralnej i wynika z **dłuższego przeciętnego trwania życia kobiet**.

Analiza danych demograficznych wskazuje na postępujący proces starzenia się populacji Dusznik-Zdroju. W latach 2014–2025 liczba mieszkańców miasta zmniejszyła się z 4837 do 3732 osób (spadek o ok. 22,8%). Jednocześnie liczba osób w wieku 60 lat i więcej wzrosła z 1166 do 1356 osób. Udział seniorów w strukturze ludności zwiększył się z 24,1% do ponad 36%, co oznacza wzrost o ponad 12 punktów procentowych w ciągu około dekady. Zjawisko to wskazuje na szybkie tempo starzenia się lokalnej populacji. Wśród osób starszych wyraźnie przeważają kobiety – w 2025 r. na 100 mężczyzn w wieku 60+ przypadało ok. 167 kobiet.

3.6.3. Polityka Senioralna w Gminie Duszniki-Zdrój

Realizacja polityki senioralnej w Gminie Duszniki-Zdrój w roku 2025 była realizowana na podstawie „Programu Polityki Senioralnej w Gminie Duszniki-Zdrój na lata 2022-2030” i opierała się przede wszystkim na prowadzeniu i funkcjonowaniu Klubu Senior+ w Dusznikach-Zdroju.

Ponadto w 2025 r., powstała Gminna Rada Seniorów – organ doradczy i konsultacyjny przy władzach miejskich (członkowie wybierani spośród mieszkańców 60+).

Ośrodek Pomocy Społecznej przygotowuje także lokalne programy wsparcia. Przykładem jest program „**Taxi Senior**” (nabór ofert w 2025 r. i w 2026 r.) – bezpłatne przewozy medyczne dla seniorów 60+ z trudnościami w komunikacji. Celem „Taxi Senior” jest codzienne wsparcie osób starszych poprzez darmowe usługi przewozowe. Podobnie, program „**Złota Rączka**” (nabór ofert na 2026 r.) oferuje drobne naprawy domowe dla mieszkańców powyżej 70 lat. Takie programy wpisują się w lokalną politykę społeczną miasta wobec seniorów i częściowo odpowiadają na wskazane w gminnych strategiach potrzeby osób starszych.

Gmina finansuje także inicjatywy organizacji pozarządowych dla seniorów. W konkursach na zadania publiczne w 2025 r. przeznaczono na politykę społeczną 10 000 zł, m.in. na projekty Dusznickiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych („Odpowiedzialny i aktywny senior”, „Szczęśliwy Senior”) oraz Caritasu (Warsztaty „Zdolny Senior”). Dzięki temu seniorzy mogą korzystać z dodatkowych warsztatów i spotkań międzypokoleniowych organizowanych przez NGO.

Ośrodek Pomocy Społecznej organizuje też spotkania edukacyjne i kampanie informacyjne: np. trzykrotnie w czerwcu, wrześniu i listopadzie 2025 r. warsztaty dla senierek z zakresu bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego **„Bądź Bezpieczną Kobieta”**, wrześniu 2025 r. spotkanie dusznickich seniorów z przedstawicielem **„Teleopieki”** i zajęcia pokazowe z **„Neurobiku”**, listopadzie 2025 r. odbyło się spotkanie dusznickich seniorów z przedstawicielem ZUS w ramach lokalnego programu **„Świadczenia dla Seniorów – Twoje prawa i możliwości”** i w grudniu 2025 r. warsztat psychologiczny **„Przemoc wobec osób starszych”**.

3.6.4. Program wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025

Działalność Klubu Senior+ w Dusznikach-Zdroju

Klub Senior+ w Dusznikach-Zdroju rozpoczął swoją działalność 14 czerwca 2021 r. Klub utworzony został w celu integracji i aktywizacji społecznej oraz zaspokajania potrzeb kulturalnych środowiska osób starszych w gminie. W klubie powstała bogata oferta różnych zajęć, aktywności i spotkań. Poprzez udział w poszczególnych zajęciach uczestnikom umożliwiono rozwój zainteresowań, pobudzano do twórczego myślenia, rozwijano zdolności, odkrywano talenty, umożliwiono spędzanie wolnego czasu na działaniach, które uczą, sprawiają przyjemność i zadowolenie. Klub czynny jest od poniedziałku do piątku. Z zaplecza klubu korzystają także inne organizacje senioralne zgodnie z harmonogramem. Codzienny pobyt, świadczenia kulturalne i edukacyjne są bezpłatne. Siedziba jest codziennie otwarta dla seniorów i funkcjonuje zarówno jako miejsce spotkań, jak i miejsce organizacji zajęć, warsztatów, wydarzeń o charakterze kulturalno-rozrywkowym.

W dniu 30 czerwca 2025 r. zawarto kolejną umowę o numerze 5.S.M2.2025 na realizację zadania publicznego z Modułu II - zapewnienie funkcjonowania już istniejących ośrodków wsparcia.

Zapewniono seniorom bogatą ofertę zajęć – m.in. gimnastycznych, tanecznych, językowych i na basenie. Ponadto warsztaty kulinarne, z rękodzieła, hobbystyczne, kosmetyczne i informatyczne. Działalność kulturalna obejmowała uczestnictwo w wystawach w Muzeum Papiernictwa, wycieczka do Zamku Książ, Muzeum Porcelany, Stara Kopalnia, wyjazd do Kina na świąteczny koncert Andre Rie, wycieczka do Minieurolandu. Seniorzy uczestniczyli w wielu spotkaniach i wydarzeniach kulturalnych, które odbywały się z okazji 700-lecia istnienia Dusznik-Zdroju takich jak: Parada Kogutów, Noc Świętojańska, czy Jarmark Bożonarodzeniowy oraz inne wydarzenia, które odbywały się na terenie miasta. Grupa taneczna "Seniority" występowała na wielu imprezach okolicznościowych w tym m.in. na Dolnośląskim Przeglądzie Twórczości Seniorów Artystycznie Uzdolnionych w Ząbkowicach Śląskich, gdzie zajęły 1 m-ce. W zakresie

działań Klubu jest również otwarta i owocna współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, podmiotami itp. działającymi na rzecz środowiska senioralnego.

Uczestnictwo z zajęciach Klubu spowodowało wzrost aktywności wśród seniorów, dbanie o wspólne dobro, aktywne spędzanie czasu, rozwijanie i pogłębianie relacji międzyludzkich, budowanie więzi między starszym a młodszym pokoleniem poprzez wspólne realizowanie imprez okolicznościowych takich jak: spotkania z przedszkolakami okazji Dnia Dziecka i Dnia Przedszkolaka, Jasełka dla seniorów, spotkania z dziećmi i młodzieżą szkolną na zajęciach w Bibliotece lub Klubie. Ponadto opiekun Klubu prowadzi funpage na portalu społecznościowym Facebook w formie kroniki i fotorelacji bieżących wydarzeń.

Całkowity koszt zadania publicznego w ramach programu wieloletniego „Senior+” wyniósł **57 952,00 zł** (77 760,00 zł w 2024 r.), z tego pokryty z dotacji **28 976,00 zł** (38 880,00 zł w 2024 r.) i środków własnych w wys. **28 976,00 zł** (38 880,00 zł w 2024 r.).

3.6.5. Lokalny program pomocy społecznej pn. „Taxi Senior”.

W roku 2025 Ośrodek Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju podjął się realizacji nowej lokalnej inicjatywy, stworzonej z myślą o Seniorach, którzy mają trudności z samodzielnym przemieszczaniem się po mieście, szczególnie do placówek medycznych zlokalizowanych na terenie Miasta Duszniki-Zdrój oraz do/z siedziby Specjalistycznego Centrum Medycznego w Polanicy-Zdroju.

Pomoc w ramach Programu przysługiwała wyłącznie mieszkańcom Gminy Duszniki-Zdrój, którzy:

- ukończyli 60 rok życia,
- prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe, które mają trudności w poruszaniu się ze względu na wiek i stan zdrowia,
- mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia z powodu wieku i/lub trudnej sytuacji życiowej,
- nie posiadających własnego środka transportu i bliskiej rodziny, w miejscu zamieszkania mogącej zapewnić transport.

Łącznie w roku 2025 odnotowano **135** zgłoszeń i wyjazdów do placówek medycznych w Dusznikach-Zdroju, **94** zgłoszeń i wyjazdów do siedziby Specjalistycznego Centrum Medycznego w Polanicy-Zdroju i **114** zgłoszeń i wyjazdów na zabiegi rehabilitacyjne w Dusznikach-Zdroju.

Realizacja programu była możliwa dzięki środkom własnym z budżetu Gminy Duszniki-Zdrój i na ten cel przeznaczono z budżetu Gminy Duszniki-Zdrój kwotę **25 000,00 zł**.

3.7. REALIZACJA OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE - GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673, z 2026 r. poz. 160.) na organy administracji samorządowej nałożono ustawowe obowiązki.

Zadaniami gminy są w szczególności:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W Gminie Duszniki-Zdrój zadania wykonane były przez realizację zapisów Uchwały Nr LXXII/445/23 Rady Miejskiej w Dusznikach-Zdroju z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2030 i Uchwały Nr LXVII/396/23 Rady Miejskiej w Dusznikach-Zdroju z dnia 20 lipca 2023 roku w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego.

Istotnym elementem Programu była koordynacja działań podejmowanych przez Gminę Duszniki-Zdrój w celu przeciwdziałania przemocy domowej i przemocy ze względu na płeć. W szczególności działania skierowane na rzecz osób doznających przemocy, osób zagrożonych przemocą i osób stosujących przemoc. W realizacji Programu uczestniczyli specjaliści zaangażowani w pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy domowej oraz pełniące funkcje wspierające. Funkcję realizatora, koordynatora i inicjatora działań w ramach Programu pełni Zespół Interdyscyplinarny, którego obsługę organizacyjno-techniczną zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju.

3.7.1. DZIAŁANIA I INTERWENCJE PODJĘTE PRZEZ GMINNY ZESPÓŁ INTERDISCYPLINARNY I GRUPĘ DIAGNOSTYCZNO-POMOCOWĄ W 2025 ROKU

Zespół Interdyscyplinarny mieści się w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej. Zadania Zespołu realizowane były poprzez zapisy gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2030. W 2025 roku Zespół Interdyscyplinarny pracował w składzie ustalonym Zarządzeniem Nr 193/2024 Burmistrza Miasta Duszniki-Zdrój z dnia 13.12.2024 r.

Tabela nr 13. Dane ZI w Dusznikach-Zdroju za 2025 r.

liczba utworzonych zespołów interdyscyplinarnych	1
liczba posiedzeń zespołów	6
liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych	6
liczba spotkań grup	41
liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty - A” przez pracowników	4

wszczynających procedurę:	
- w tym przez pracowników socjalnych,	0
- w tym przez pedagogów, pracowników służby zdrowia,	1
-w tym funkcjonariuszy policji	3
liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy	3
liczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty - A” dokumentujących kolejne zdarzenie stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”	4
liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” ogółem:	7
- w tym ze względu na problem przemocy psychicznej,	5
- w tym ze względu na problem przemocy fizycznej,	2
liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	28
liczba osób doświadczających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” ogółem:	14
- w tym kobiet,	9
- w tym mężczyzn,	0
- w tym dzieci	5
Liczba osób objętych pomocą w różnorodnych formach wsparcia ogółem:	14
w tym, kobiet,	9
w tym, mężczyzn,	0
w tym, dzieci	5
Ogółem liczba osób objęta pomocą w formie poradnictwa:	16
w tym, w formie poradnictwa medycznego,	0
w tym, w formie poradnictwa pedagogicznego,	4
w tym, w formie poradnictwa psychologicznego,	4
w tym, w formie poradnictwa prawnego,	5
w tym, w formie poradnictwa socjalnego,	2
w tym, w formie poradnictwa zawodowego i rodzinnego	1
liczba osób dotkniętych przemocą domową, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej	0
liczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty - C”	3
liczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty - D”	2
liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową	5
liczba podejrzanych osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową będących pod wpływem alkoholu	4
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”, na skutek ustania przemocy domowej	3
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na brak zasadności podejmowania działań	1
liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji w ramach lokalnego telefonu dla osób	3

doznających przemocy domowej	
liczba osób skierowanych na oddziaływania korekcyjno-edukacyjne	0
liczba osób stosujących przemoc w rodzinie uczestniczących w działaniach indywidualnych (psychologicznych) w ramach oddziaływania korekcyjno-edukacyjnego	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2025.

Analiza:

W roku 2025 odbyło się **6 posiedzeń** Zespołu Interdyscyplinarnego i **41 spotkań** Grup Diagnostyczno-Pomocowych. Zespół podjął **7 Uchwał** i sporządził **6** pisemnych protokołów. Do Przewodniczącego przekazano **4 procedury „Niebieskie Karty”**. Instytucją wdrożeniową procedurę była Policja (3) i Oświata (1). Grupa Diagnostyczno-Pomocowa odbyła **41 posiedzeń** i objęła pomocą ogółem **28 osób**. Z analizy treści przekazanych formularzy wynika, że osobami stosującymi przemoc domową są mężczyźni (4), a osobami doznającymi przemocy domowej są kobiety (11) i dzieci (7). Dominuje przemoc psychiczna (5) i fizyczna (2). W 2025 roku na skutek ustania przemocy domowej zakończono **4 procedury „Niebieskie Karty”**, z uwagi na brak zasadności podejmowania działań zakończono **1 procedurę „Niebieskie Karty”**. Nie odnotowano przypadków braku zasadności wszczęcia i realizacji procedury „Niebieskie Karty” i odstąpienia od dalszych działań.

W ramach zwiększania kompetencji i kwalifikacji zawodowych **5 członków** Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Diagnostyczno-Pomocowych uczestniczyło w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

3.7.2. EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Na podstawie sporządzonej analizy środowiska lokalnego stwierdzić należy, że problem przemocy domowej występuje i dotyczy mieszkańców gminy pomimo, że odnotowano tendencję spadkową w procedurze „Niebieskie Karty”. Mamy świadomość, że powyższe dane mogą nie oddawać w pełni całej skali zjawiska przemocy. Systematycznie prowadzone działania lokalne (zwiększenie oferty poradnictwa psychologicznego, systematyczna edukacja) powodują zmianę świadomości społecznej i zwiększenie gotowości przez osoby doświadczające przemocy domowej do ujawniania trudnych spraw. Z przebiegu spotkań zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych wynika, że interdyscyplinarność ma wiele zalet – szybki i pełny przepływ informacji pomiędzy służbami społecznymi, możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, nie powielających się i wykluczających się wzajemnie. Pomimo wielu podjętych przez Ośrodek Pomocy Społecznej i Zespół Interdyscyplinarny działań nadal widzimy konieczność prowadzenia edukacji publicznej i wsparcia osób doznających i zagrożonych przemocą, w tym szczególnie kobiet i dzieci. Drugą ważną grupą są osoby starsze, które wymagają edukacji i szczególnie wrażliwego podejścia do problematyki przemocy. Dostrzega się także konieczność wprowadzenia indywidualnych zajęć programu terapeutyczno-psychologicznego dla osób stosujących przemoc domową, oraz zainicjowanie powstania grupy wsparcia dla osób dotkniętych i zagrożonych przemocą. Istotnym elementem w przeciwdziałaniu przemocy na gruncie lokalnym jest rozpowszechnianie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej i stworzenia bezpiecznych standardów postępowania w sytuacji kryzysowej w związku z przemocą

domową. W pracy z zakresu przeciwdziałania przemocy istotne jest stałe i systematyczne wzmocnienie dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Program i jego wsparcie finansowe może wspomóc sprawniejsze działania na rzecz osób dotkniętych przemocą oraz zagrożonych zjawiskiem przemocy.

Wyznacznikiem w zakresie programu na rok 2026 jest:

1. Prawidłowa realizacja zadań wynikająca z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, aktów wykonawczych do ustawy oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Dusznikach-Zdroju na lata 2024-2030.
2. Przeszkolenie kolejnych członków Zespołu Interdyscyplinarnego z uwzględnieniem art. 9a ust. 5a ustawy przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu.
3. Zapewnienie pomocy psychologicznej i prawnej dla osób dotkniętych i stosujących przemoc domową wg nowych zadań i uprawnień.
4. Udział w superwizji grupowej dla kadry zarządzającej Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Diagnostyczno-Pomocowych z terenu województwa dolnośląskiego zorganizowanej przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu.
5. Udział gminy Duszniki-Zdrój w ogólnopolskich kampaniach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, przemocy wobec dzieci i przemocy rówieśniczej.
5. Organizacja lokalnych wydarzeń w ramach kampanii społecznej „16 Dni Przeciwko Przemocy Ze Względu Na Płeć - 2026”.

3.7.3. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA W FORMIE DOFINANSOWANIA FUNKCJONOWANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

W roku 2025 na realizację zadań Zespołu Interdyscyplinarnego otrzymano dotację z budżetu państwa na zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej poprzez podniesienie jakości i sprawności funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego. Wartość dofinansowania w roku 2025 wyniosła **6 000,00 zł**.

3.8. REALIZACJA OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ - GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

Sprawozdanie z realizacji ustawy i zadań z zakresu wspierania rodziny za 2025 rok oraz potrzeby związane z realizacją zadań na 2026 rok przyjęte są oddzielnym sprawozdaniem złożonym Radzie Miejskiej w Dusznikach-Zdroju.

3.9. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z ART. 17 UST. 1 PKT. 1 W ZWIĄZKU Z ART. 16B USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ.

3.9.1. KOORDYNACJA GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania

problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia na lata 2017-2025 została przyjęta Uchwałą Nr XXIX/160/16 Rady Miejskiej w Dusznikach-Zdroju z dnia 29.12.2016 r.

W ramach koordynacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych Ośrodek objął wsparciem osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, borykającymi się na co dzień z problemami bezrobocia, niepełnosprawności, wielodzietności, trudnej sytuacji mieszkaniowej, dotkniętych problemem uzależnienia i dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej. Ośrodek współpracuje z Komisarzatem Policji w Polanicy-Zdroju i Komendą Powiatową Policji w Kłodzku, Klubem Senior+ w Dusznikach-Zdroju, Stowarzyszeniami i Związkami na rzecz Seniorów w Dusznikach-Zdroju, Powiatowym Urzędem Pracy w Kłodzku, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku, Sądem Rejonowym w Kłodzku, Placówkami Oświatowymi na terenie miasta (MZS, Przedszkole), NZOZ-ami w Dusznikach-Zdroju (Salus, Vita Medica, Medicus), Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, Poradnią Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia – Dolnośląskie Centrum Leczenia Uzależnień w Dusznikach-Zdroju. Współpraca z instytucjami polega na podejmowaniu wspólnych działań między innymi na rzecz bezrobotnych, podopiecznych i dzieci placówek szkolnych, załatwiania wizyt lekarskich u osób wymagających tej formy wsparcia, wypisywania wniosków i zaświadczeń, kierowanie do odpowiednich placówek, udzielaniu pomocy asystenta rodziny, uczestnictwa w wydarzeniach miejskich oraz na rzecz seniorów, wymianie informacji i podejmowanie wspólnych działań z kuratorami i pedagogami szkolnymi, profilaktyki i edukacji w placówkach szkolnych, współpracy z innymi OPS-ami.

W miesiącu wrzesień 2025 r., rozpoczęto konstrukcję nad opracowaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miejskiej Duszniki-Zdrój na lata 2026-2031. Strategia została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej gminy na przestrzeni lat 2020-2024 i przyjęta Uchwałą NR XXIX/203/26 Rady Miejskiej w dniu 26 lutego 2026 r.

IV. REALIZACJA INNYCH ZADAŃ PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W DUSZNIKACH-ZDROJU W ROKU 2025

4.1. System dodatków

4.1.1. Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy dla rodzin, osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Dodatki mieszkaniowe przyznawane są na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych. Ośrodek realizuje zadanie własne gminy polegające na przyjmowaniu wniosku, ustalaniu uprawnień, wydawaniu decyzji administracyjnych i przygotowaniu listy do wypłaty dodatków mieszkaniowych.

Tabela nr 14. Dodatki mieszkaniowe z podziałem na użytkowników mieszkań w 2025 r.

Wyszczególnienie (użytkownicy mieszkań)		Liczba wypłaconych dodatki mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatki mieszkaniowych (w zł)
Ogółem		640	160 048,85
z tego w zasobie	<i>gminnym</i>	202	56 237,43
	<i>wspólnot mieszkaniowych</i>	106	27 060,25
	<i>spółdzielczym</i>	3	554,37
	<i>innym</i>	329	76 196,80

Źródło: opracowanie własne

Analiza:

W roku 2025 do Ośrodka złożono **111 wniosków** (123 w 2024 r.). Decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy **108 osobom** (119 w 2024 r.) i wydano **3 decyzje** odmowne (4 w 2024 r.). Łącznie przyznano **640 świadczeń** (685 w 2024 r.) na łączną kwotę **160 048,85 zł** (161 827,89 zł w 2024 r.).

4.1.2. Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2025 r.

Ustawa z dnia 17 lutego 2025 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu wsparła dodatkową pomocą finansową gospodarstwa domowe, wykorzystujące jako główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi.

W 2025 roku do Ośrodka wpłynął **1 wniosek** (32 w 2024 r.). Refundacji podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2025 r. wypłacono łącznie na kwotę **55,39 zł** (10 896,20 zł w 2024 r.).

4.2. System świadczeń rodzinnych i wychowawczych

4.2.1. Świadczenia rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych

Realizacja świadczeń rodzinnych związana jest z prowadzeniem postępowań administracyjnych w celu ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych.

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
2. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
3. świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
4. zasiłek dla opiekuna jako świadczenie będące realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt TK akt K 27/13,
5. świadczenie rodzicielskie.

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł. Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- 1) 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 3) 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Osoba mająca prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o następujące dodatki:

- Dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
- Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego.

Tabela nr 15. Świadczeniobiorcy i wydatki na świadczenia rodzinne w 2025 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Zasiłki rodzinne	418	52 816,66 zł
Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu urodzenia dziecka	0	0,00 zł
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1	1 000,00 zł
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	15	5 693,00 zł
Samotnego wychowywania dziecka	20	3 860,00 zł
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	105	10 807,17 zł
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	85	8 850,00 zł
Rozpoczęcia roku szkolnego	22	2 324,17 zł
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	56	3 864,00 zł
Zasiłki pielęgnacyjne	804	173 535,00 zł
Świadczenia pielęgnacyjne	144	783 010,45 zł
Świadczenie rodzicielskie	23	21 291,00 zł
Świadczenie za życiem	1	4 000,00 zł

Składka ZUS przy świadczeniu pielęgnacyjnym	186	165 112,00 zł
Razem	1880	1 236 163,45 zł

Źródło: opracowanie własne

Analiza:

W 2025 roku **liczba świadczeń rodzinnych**, wyniosła ogółem **1880** (1777 w 2024 r.) i na świadczenia rodzinne wydatkowano kwotę **1 236 163,45 zł** (1 128 322,67 zł w 2024 r.).

4.2.2. Pomoc dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Obywatel Ukrainy, który wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który został wpisany do rejestru PESEL zgłaszał się do Ośrodka Pomocy Społecznej po uzyskanie wsparcia - jednorazowe świadczenie dla uchodźców - 300 zł na osobę oraz otrzymują wsparcie w postaci świadczeń rodzinnych.

Tabela nr 16. Pomoc uchodźcom z Ukrainy - świadczenia rodzinne w 2025 r.

Forma pomocy	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Kwota świadczeń
Wypłata świadczenia dla uchodźcy 300 zł	0	0,00
Pomoc - świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy	13	63 176,26 zł

Źródło: opracowanie własne

Analiza:

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 583 ze zm.) pomocą w formie świadczeń rodzinnych objęto **13 rodzin** (26 w 2024 r.), obywateli Ukrainy i wypłacono **528 świadczeń rodzinnych** (950 w 2024 r.) na łączną kwotę **63 176,26 zł** (124 937,04 zł w 2024 r.).

4.3. System świadczeń alimentacyjnych

4.3.1. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż 1000,00 zł miesięcznie. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia 18 r. życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole

wyższej do ukończenia 25 r. życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

W 2025 roku **liczba świadczeń alimentacyjnych**, wyniosła ogółem **95** (192 w 2024 r.) na ogólną kwotę **96 427,32 zł** (78 959,23 zł w 2024 r.). Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacone zostały dla **9 rodzin** (14 w 2024 r.). Liczba osób uprawnionych do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła **12** (20 w 2024 r.). W tym okresie Ośrodek otrzymał kwotę **30 862,76 zł** (42 756,23 zł w 2024 r.) tytułem ściągniętych należności od dłużników alimentacyjnych + kwota odsetek w wys. **42 557,81 zł** (78 150,23 zł w 2024 r.).

Należności ściągnięte z tytułu zaliczki alimentacyjnej wyniosły 206,58 zł (417,26 zł w 2024 r.).

Wnioski:

- spadek liczby świadczeń alimentacyjnych,
- spadek liczby rodzin świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- niska ściągalność świadczeń alimentacyjnych wynikająca m.in. z braku skuteczności obecnych przepisów pomimo, że przepisy pozwalają na dyscyplinowanie dłużników np. poprzez zbieranie przez gminy informacji o dochodach, aktywizację zawodową bezrobotnych, zatrzymanie prawa jazdy, wpisanie do rejestru dłużników.

4.4.2. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Tabela nr 17. Podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych w 2025 r.

Wyszczególnienie	Liczba podjętych działań, które doprowadziły do ściągalności należności wymienionych w art. 28 ust.1 pkt 1-4 ustawy
Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	1
Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy	0
Informowanie Powiatowego Urzędu Pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	0
Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	0
Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	0
Wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	0
Złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	11
Skierowanie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika	0

alimentacyjnego	
Zapytanie do Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców	0

Źródło. Opracowanie własne

Analiza:

W roku 2025 sporządzono łącznie **112 pism** (101 w 2024 r.) w sprawie prowadzonych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych oraz w sprawie osób uprawnionych do otrzymywania świadczeń z funduszu.

Przeprowadzono **5 wywiadów alimentacyjnych** (7 w 2024 r.) oraz odebrano **5 oświadczeń majątkowych** (7 w 2024 r.). Zebrane informacje zostały skierowane do komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne oraz gmin, które wystąpiły z wnioskami o podjęcie działań.

W **10 sprawach** skierowano wnioski o podjęcie działań wobec dłużników zamieszkujących na terenie innych gmin. Na koniec 2025 r. aktywnych zarejestrowanych było **101 dłużników alimentacyjnych** (98 w 2024 r.).

V. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2026

Stosownie do art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia wykaz potrzeb w tym zakresie. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

5.1. W zakresie pomocy społecznej

Analiza realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w 2025 roku oraz diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Duszniki-Zdrój wskazuje na konieczność dalszego rozwijania lokalnego systemu wsparcia społecznego. Zidentyfikowane potrzeby wynikają zarówno z sytuacji demograficznej mieszkańców, jak i z rosnących oczekiwań w zakresie dostępności usług społecznych.

Jednym z najważniejszych wyzwań dla systemu pomocy społecznej pozostaje **postępujący proces starzenia się społeczeństwa**. Wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym, w tym osób samotnych oraz wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. W związku z tym konieczne jest dalsze rozwijanie usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania, a także działań wspierających aktywizację społeczną seniorów. Istotne jest również podejmowanie inicjatyw przeciwdziałających izolacji społecznej osób starszych oraz rozwijanie form wsparcia środowiskowego.

Ważnym obszarem pozostaje **wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz osób długotrwale chorych**. W związku ze wzrostem liczby osób wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu konieczne jest zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, a także rozwijanie działań wspierających samodzielność tych osób oraz ich integrację społeczną.

Kolejnym istotnym wyzwaniem jest **wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej**, w szczególności rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, bezrobociem, ubóstwem czy długotrwałą chorobą. W związku z powyższym konieczne jest kontynuowanie działań z zakresu pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego oraz współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodziny.

Istotnym elementem systemu pomocy społecznej jest również **przeciwdziałanie przemocy domowej oraz uzależnieniom**. W tym zakresie konieczne jest dalsze wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej, ochrony zdrowia, oświaty oraz policji. Niezbędne jest również prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do mieszkańców gminy.

Coraz częściej osoby korzystające z pomocy społecznej wymagają **wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego**. Dotyczy to zarówno młodzieży, jak i osób dorosłych. Dlatego niezbędne są potrzeby w zakresie rozwoju poradnictwa psychologicznego, dostępu do terapii i wsparcia kryzysowego, realizacja programów przeciwdziałania depresji i izolacji społecznej oraz działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży.

Wśród potrzeb w zakresie pomocy społecznej należy także wskazać konieczność **rozwijania usług społecznych realizowanych w środowisku lokalnym**, które pozwalają osobom i rodzinom przezwyciężać trudne sytuacje życiowe bez konieczności korzystania z instytucjonalnych form pomocy. Szczególne znaczenie mają tu usługi sąsiedzkie, programy „Taxi-Senior”, „Złota Rączka” „Teleopieka” oraz „Ważne Telefony”, działania aktywizujące społeczność lokalną oraz inicjatywy integrujące mieszkańców.

Ważnym obszarem pozostaje także **zapewnienie odpowiednich warunków organizacyjnych do realizacji zadań pomocy społecznej**, w tym utrzymanie odpowiedniego poziomu zatrudnienia pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej oraz dalsze podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych. Wzrost liczby zadań realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej wymaga zapewnienia stabilnych warunków funkcjonowania jednostki (wynagrodzeń) oraz odpowiednich środków finansowych na realizację zadań ustawowych i programów społecznych.

Uwzględniając powyższe uwarunkowania, w roku 2026 szczególnego znaczenia nabierają następujące kierunki działań:

- rozwój usług opiekuńczych i wsparcia środowiskowego dla osób starszych i niesamodzielnych,
- wzmacnianie systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin,
- kontynuacja działań na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- rozwijanie działań profilaktycznych i pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz uzależnieniom,
- wspieranie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym,
- rozwijanie lokalnych usług społecznych oraz inicjatyw integrujących społeczność lokalną,

- zapewnienie odpowiednich zasobów kadrowych i organizacyjnych do realizacji zadań pomocy społecznej.

Realizacja powyższych działań pozwoli na dalsze wzmocnienie lokalnego systemu pomocy społecznej oraz skuteczniejsze odpowiadanie na potrzeby mieszkańców Gminy Duszniki-Zdrój.

5.2. W zakresie polityki senioralnej

Analiza sytuacji społecznej mieszkańców Gminy Duszniki-Zdrój oraz realizacji zadań przez Ośrodek Pomocy Społecznej wskazuje, że jednym z kluczowych wyzwań najbliższych lat będzie **dostosowanie lokalnej polityki społecznej do postępującego procesu starzenia się społeczeństwa**. Rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym wymaga dalszego rozwijania działań w zakresie polityki senioralnej, w szczególności w obszarze usług społecznych, aktywizacji oraz integracji społecznej osób starszych.

Analiza polityki senioralnej realizowanej na terenie Dusznik-Zdroju wskazuje, że gmina podejmuje liczne działania odpowiadające na potrzeby seniorów, jednak dalszy rozwój tego obszaru może przyczynić się do poprawy jakości życia osób starszych oraz ograniczenia zjawiska izolacji społecznej.

W związku z powyższym rekomenduje się podjęcie następujących działań:

A. Zwiększenie udziału seniorów w planowaniu polityki lokalnej

Wskazane jest dalsze wzmocnienie roli Dusznickiej Rady Seniorów poprzez zwiększenie zaangażowania osób starszych w proces konsultowania lokalnych działań i programów społecznych. Aktywny udział seniorów w planowaniu inicjatyw pozwoli na lepsze dostosowanie podejmowanych działań do realnych potrzeb tej grupy mieszkańców oraz umożliwi monitorowanie efektów realizowanych przedsięwzięć.

B. Rozszerzenie oferty usług skierowanych do osób starszych

W związku z rosnącą liczbą osób w wieku senioralnym zasadne jest rozwijanie usług wspierających codzienne funkcjonowanie seniorów, w szczególności usług opiekuńczych i usług sąsiedzkich realizowanych w środowisku lokalnym. Warto również rozważyć rozwój działań wspierających kompetencje cyfrowe osób starszych, takich jak szkolenia i warsztaty z obsługi nowoczesnych technologii. Istotnym elementem może być także rozwijanie inicjatyw transportowych ułatwiających seniorom dostęp do usług publicznych, opieki zdrowotnej oraz wydarzeń społecznych i kulturalnych.

C. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz wolontariatem

Istotną rolę w realizacji działań na rzecz seniorów mogą odgrywać organizacje pozarządowe oraz wolontariusze. Wskazane jest dalsze wspieranie inicjatyw realizowanych przez lokalne organizacje, w szczególności w zakresie warsztatów, zajęć aktywizujących oraz wydarzeń integracyjnych dla

osób starszych. Warto również rozwijać działania międzypokoleniowe, angażujące młodzież i osoby starsze we wspólne inicjatywy społeczne i edukacyjne.

D. Wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania

Dla dalszego rozwoju usług społecznych skierowanych do seniorów istotne znaczenie ma pozyskiwanie środków zewnętrznych. W szczególności wskazane jest korzystanie z programów rządowych oraz funduszy europejskich wspierających rozwój usług opiekuńczych, aktywizację społeczną seniorów oraz działania integracyjne. Przykładem takich inicjatyw są programy wspierające usługi opiekuńcze, rozwój wolontariatu czy działania w zakresie integracji społecznej.

E. Promocja zdrowia i bezpieczeństwa osób starszych

Ważnym elementem polityki senioralnej jest podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia oraz bezpieczeństwa osób starszych. Wskazane jest organizowanie cyklicznych działań edukacyjnych, profilaktycznych badań zdrowotnych oraz spotkań dotyczących bezpieczeństwa seniorów, realizowanych we współpracy z instytucjami publicznymi, służbami mundurowymi oraz organizacjami społecznymi.

Realizacja powyższych rekomendacji może przyczynić się do dalszego rozwoju lokalnej polityki senioralnej oraz wzmocnienia systemu wsparcia osób starszych na terenie Gminy Duszniki-Zdrój. Działania te są szczególnie istotne w kontekście zmian demograficznych oraz rosnącego zapotrzebowania na usługi społeczne skierowane do seniorów.

5.3. Kierunki rozwoju polityki społecznej Gminy Duszniki-Zdrój do 2030 r.

Analiza sytuacji społecznej mieszkańców Gminy Duszniki-Zdrój, realizacji zadań Ośrodka Pomocy Społecznej oraz obserwowanych trendów demograficznych wskazuje na potrzebę dalszego rozwoju lokalnej polityki społecznej w sposób odpowiadający na zmieniające się potrzeby mieszkańców. W szczególności dotyczy to starzenia się społeczeństwa, rosnącego zapotrzebowania na usługi społeczne oraz konieczności wzmocnienia działań profilaktycznych i integracyjnych.

W związku z powyższym wskazuje się następujące kluczowe kierunki rozwoju polityki społecznej gminy do roku 2030:

A. Rozwój systemu wsparcia dla osób starszych i niesamodzielnych

Jednym z najważniejszych wyzwań społecznych jest postępujący proces starzenia się mieszkańców gminy. W związku z tym konieczne jest dalsze rozwijanie lokalnej polityki senioralnej, w szczególności poprzez zwiększanie dostępności usług opiekuńczych i usług wspierających samodzielne funkcjonowanie osób starszych w miejscu zamieszkania.

W ramach tego kierunku szczególne znaczenie mają:

- rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
- rozwój usług sąsiedzkich i wolontariatu na rzecz seniorów,
- wspieranie aktywności społecznej osób starszych,
- rozwój działań integracyjnych i międzypokoleniowych,

- wzmocnianie roli Dusznickiej Rady Seniorów w kształtowaniu lokalnej polityki senioralnej.

Realizacja tych działań przyczyni się do poprawy jakości życia seniorów oraz ograniczenia zjawiska izolacji społecznej.

B. Rozwój usług społecznych w środowisku lokalnym

Nowoczesna polityka społeczna opiera się na rozwoju usług świadczonych w miejscu zamieszkania mieszkańców, które pozwalają osobom i rodzinom przewyżać trudności życiowe bez konieczności korzystania z instytucjonalnych form pomocy.

W związku z tym istotne jest:

- rozwijanie usług środowiskowych wspierających osoby i rodziny w miejscu zamieszkania,
- rozwój inicjatyw sąsiedzkich i działań integrujących społeczność lokalną,
- wzmocnianie współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i wolontariatem,
- rozwijanie lokalnych programów wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

C. Wzmocnianie systemu wsparcia rodzin i profilaktyki społecznej

Istotnym elementem polityki społecznej gminy jest wspieranie rodzin w przewyżaniu trudnych sytuacji życiowych oraz podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu problemów społecznych.

W szczególności należy kontynuować działania w zakresie:

- wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- przeciwdziałania przemocy domowej,
- profilaktyki uzależnień,
- wsparcia psychologicznego i poradnictwa specjalistycznego,
- współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka.

Działania te pozwolą ograniczać skalę problemów społecznych oraz wzmocnić potencjał rodzin w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczych i wychowawczych.

D. Rozwój partnerstw lokalnych i pozyskiwanie środków zewnętrznych

Skuteczna realizacja polityki społecznej wymaga współpracy wielu podmiotów oraz pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania działań społecznych.

W tym zakresie istotne jest:

- rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- wspieranie inicjatyw społecznych mieszkańców,
- rozwój wolontariatu,
- aktywne pozyskiwanie środków z programów krajowych i europejskich,
- realizacja projektów społecznych wspierających rozwój usług społecznych.

Ponadto w ramach zadań własnych gminy, współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach. Ważnym elementem w systemie pomocy społecznej i narzędziem dla wspierania osób borykających się ze znalezieniem pracy, a tym samym źródła dochodu są prace społecznie użyteczne. To forma wsparcia skierowana do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

E. Wzmocnienie polityki kadrowej i stopniowe zwiększanie poziomu wynagrodzeń

Samorząd powinien traktować zasoby kadrowe pomocy społecznej jako strategiczny element lokalnej polityki społecznej. W praktyce oznacza to zapewnienie stabilnych warunków zatrudnienia oraz tworzenie atrakcyjnych warunków pracy dla pracowników socjalnych i kadry kierowniczej. Niezbędne jest systematyczne dostosowywanie poziomu wynagrodzeń do rzeczywistego zakresu odpowiedzialności oraz kwalifikacji wymaganych na poszczególnych stanowiskach. W przeciwnym razie sektor pomocy społecznej będzie w dalszym ciągu tracił wykwalifikowanych pracowników na rzecz innych instytucji publicznych lub sektora prywatnego.

F. Traktowanie wydatków na pomoc społeczną jako inwestycji społecznej

Środki przeznaczane na funkcjonowanie systemu pomocy społecznej nie powinny być postrzegane wyłącznie w kategorii kosztów budżetowych. Inwestowanie w profesjonalne kadry oraz rozwój usług społecznych przyczynia się do ograniczania zjawisk wykluczenia społecznego, zmniejszenia skali problemów społecznych w przyszłości oraz poprawy jakości życia mieszkańców gminy.

G. Poprawa wizerunku estetycznego i bezpieczeństwa w budynku Ośrodka

Realizacja zadań pomocy społecznej wymaga zapewnienia odpowiednich warunków lokalowych, zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa oraz standardami bezpieczeństwa, zarówno dla pracowników, jak i osób korzystających ze wsparcia Ośrodka.

Budynek Ośrodka podlega regularnym kontrolom stanu technicznego. W wyniku przeprowadzonych przeglądów, w tym w 2024 roku oraz na początku 2026 roku, wskazano konieczność wykonania istotnych prac remontowych, które powinny zostać zrealizowane w latach 2026–2027.

Należy podkreślić, że niewykonanie zaleceń pokontrolnych może skutkować pogorszeniem warunków bezpieczeństwa użytkownika obiektu, a w konsekwencji ograniczeniem możliwości realizacji zadań Ośrodka lub odpowiedzialnością właściciela obiektu.

W związku z powyższym zasadne jest zabezpieczenie środków finansowych w budżecie gminy na realizację niezbędnych prac remontowych. Jednocześnie należy wskazać, że budżet państwa nie przewiduje dedykowanych środków na tego typu inwestycje, co oznacza, że ciężar ich finansowania spoczywa na samorządzie gminnym.

Podsumowanie

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dusznikach-Zdroju w 2025 roku realizował zadania wynikające z ustaw oraz programów rządowych, zapewniając wsparcie osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Analiza danych oraz doświadczenia pracy Ośrodka wskazują, że w najbliższych latach jednym z kluczowych wyzwań polityki społecznej Gminy Duszniki-Zdrój będzie rozwój usług społecznych

w środowisku lokalnym, w szczególności usług skierowanych do rosnącej liczby osób starszych i niesamodzielnych.

Skuteczność realizacji tych działań uzależniona jest w dużej mierze od stabilności i profesjonalizmu kadry. W związku z narastającymi trudnościami w pozyskiwaniu pracowników socjalnych oraz kadry kierowniczej zasadne jest podjęcie przez władze samorządowe działań wzmacniających potencjał instytucjonalny Ośrodka.

Należy podkreślić, że wydatki na pomoc społeczną stanowią nie tylko realizację obowiązków ustawowych, lecz są również inwestycją w bezpieczeństwo społeczne mieszkańców oraz ograniczanie przyszłych kosztów społecznych.

Brak odpowiednich działań w tym zakresie może prowadzić do osłabienia zdolności gminy do realizacji zadań ustawowych oraz wzrostu kosztów związanych z koniecznością stosowania bardziej kosztownych form wsparcia.

Jednocześnie, dla zapewnienia ciągłości i jakości realizowanych zadań, niezbędne jest zagwarantowanie odpowiednich i bezpiecznych warunków funkcjonowania Ośrodka, w tym przeprowadzenie koniecznych prac remontowych oraz zabezpieczenie środków finansowych na ten cel w budżecie gminy.

Sporządził:

Mariusz Winiarz - Dyrektor OPS w Dusznikach-Zdroju

w oparciu o dane statystyczne opracowane przez pracowników merytorycznych OPS